

FRANTZISKOTAR SOZIALISTAK DIRELA ETA

ILLAUN: beste eztultxo bat

Kortabarriak «Frantziskotarrak sozialista» gaiari buruz idatzi omen zuen Frantziskotarren aldizkari batetan. Nik neuk zehaztuko dizkizuet puntu hauk:* «Frantziskotarrak ere sozialismo bidetik» zuen titulua idazlantxo harek. ANAITASUNA aldizkarian agertu zen (302. zenbakian). Eta aldizkari honen jabea «Junta nacional de la Tercera Orden Franciscana» da.

Illaunek «Auntzaren gauerdiko eztula!» bezala hartu du han esaten zena (ikus Goiz-Argi, 264. zenbakia). Beste eztultxo bat botatzeko baimena emango ahal* dit! Sarreratxo eta amaieratxo biren tartean, sei zatitan edo ekinalditan ematen dio bere astindua idazleak artikulutxo hari. Gauerd hartan sei eztul bota nituen nonbait.

Lehen eztula: Frantziskotarrak komunistatzat eta sozialistatzat jotzea. Autoreak nire «komunistak» hitzari komatxoak kendu egin dizkio. Lehen-txeago zegoen «esan **ohi** da» ahanztu egin zaio. Eta azkenean jartzen zen «Nola ez, ba?» hura* galdu egin zaio. Eta horrela ez du paragrafotik tutik ere ulertu, ez baitu ironiatxorik somatu ere egin. Gainera, «komunistak, beraz, sozialistak» esaldian ez dira inola ere bata* eta besteak berdintzen; eta bai komunismoa sozialismoaren azken helburua dela adierazten, eta, horregatik, komunista dena sozialista ere ba dela. Komunismoaren teoriatik nabillela uste dut.

Bigarren eztula: Sozialismoa fedearren argi eta bidetzat hartzea. Illaun adiskide, Kontzilioa onartzen duzula iruditzen zait. Hor dituzu bi aipamentxo, zeure alderako askotaz gehiago aurkituko badituzu ere. Kontzilioak bere dialektika du; eta fedearren eta gizakulturaren artean ere dialektika bat dago (sozialismoa ere gizakulturaren fruitu bat da). Hona hemen Kontzilioaren aipamenak nire euskaraz: «Era berean, historian zehar inguru* ezberdinetan bizi izan den Eliza, kultura diferenteen ekarriez* baliatu da, Kristoren mezua* herri guztiei zabaltzeko eta adierazteko, aztertzeke eta sakonkiago ulertzeke, liturgikizunetan eta

fededunen elkarteetan egokiago agerterazteko» (Gaudium et Spes, 58). «Adierazteko», «aztertzeke», «ulertzeke» eta «agerterazteko», argia behar da. Bigarren aipamena: «Herrien ohitura eta tradizioetatik, jakinduria eta irakatsietatik, artelanetatik eta instituzioetatik hartzen dute Elizek, Jainkoaren gloria aitortzeko, Salbatzailearen grazia adierazteko eta kristau bizitza egoki eratzeko baliagarri izan daitekeen guztia» (Ad Gentes, 22). Kristau bizitza **bideratzeko**, Herri baten **kulturbidea** hartu behar baldin bada, zergatik ez haintzakotzat* har sozialismoaren **bidea** ere?

Hirugarren eztula: Kristoren bidea politikazko bidea izan zela esatea. «Politikazko» hitzaren atzizkiaren* berririk ba dudala uste dut.

Jesukristoren bidea zer adieratan* izan zen politikazkoa, hortaz neure eritxitxo ba dudala uste dut. Bai zurea eta bai nirea argitzeko, horrialdetxo bat baino gehiago beharko genuke. Eta ba liteke, azkenean ere biok oso ados* ez etortzea. Dena dela, neure artikulutxoan ez nuen nik neure eritzia ematen ez eta zurea eskatzen. Ez nuen ezer «babesten», Akitaniako hogeitau bost fraidek pentsatzen zutenaren berri ematen baizik. Hori argi xamar zegoela uste dut, idazlantxo osoan.

Laugarren eztula: Kristoren mesianismoaren esannahi politikoa nabarmentzea. «Politikista» hitzik ez nuen entzun, eta horregatik ez nuen horren aipamenik ere egin. Mesinismoaren politikazko alderdia oso osorik ukatu nahi dutenen pentsaerari ematen zioten, hain zuzen ere, «izpiritualista» izena; eta zuk ba dakizu, izpiritualista oso sarritan izpiritualaren etsaia dela.

Uste dudanez, zuk ba dakizu, halaber,* Ebanjelioa «berri ona» dela, eta berorren mezurik nagusia poza eta alaitasuna dela. Ez zaitez, bada, harri, Biblia neure pozerako irakurtzen eta ulertzen baldin badut.

Bosgarren eztula: Marxismoaren analisi zientifikoa onartzea. Ekinaldi hontan galdera oso sakonak jaulki*

dituzu. Baina, zoritxarrez, oso erabiliak eta zaharrak dituzu galdera horik. Ez duzu galdera berri bat bakarrik ere egin. Sozialismoaren bidetik joduten frantziskotar haiek, berriz, oso gogotan hartuak dituzte, uste dudanez, galdera zahar-berri horik;* eta, hala ere, aukera horixe egin dute. Neure artikuluxkan aipatu nuen bilera hartan, galdera horiei eta beste askori buruz gogoetak, elkarrizketak eta eguneroko bizitzan daramatzaten* azterketak bildu eta sakondu nahi izan zituzten hogeitau bost frantziskotar haiek.

Seigarren eztula: Iraultzabidea egokitzen ematea. Seigarren eztul hau zeri atera ote zaizulako susmoa dut, eta ez niri. Ez baitakit nori egiten dizkion galdera horik; nire artikulari behintzat ez. Sozialismorako iraultzaz ari da artikulua, eta askatasunean mamitu behar litzatekeen sozialismoaz, hain zuzen ere.

Dirudienez, betiko integrismoaren begiez ikusten duzu besteren* pentsaera eta jokabidea: hau da, Kristoren aitzakiz politika konkretuzko erabakiak eta jokabideak zuritu* nahi litzatekeenaren begiez. Sozialismoaren aldeko kristauak integrismo horixe ukatu nahi dute, ukatu ere, politikazko hautapenak bere balioa eta autonomia duela aitortuz. Iraultzabide jator, egoki, bidezko* eta beharrezko (?) batek ez du Kristoren bedeinkapenaren premiarik, baliozkoa izateko.

* * *

Azkenik, adiskide, eztulka dabilenak ere begirunea* merezi duela uste dut, alde batetik; eta, bestetik, kritika zentzuzko batek ere seriotasuna merezi du. Horregatik, inoren textuak aipatzen direnean, eta komatxoaren artean jasotzen badira bereziki, jatorriz dauden bezala aipatu behar dira. Ez da inola ere serioa inoren textuari hizkiak* (h) kentzea, edo aldatzea (f-p, i-e, z-s, etab.), adizkerak* aldatzea eta beste horrelako trakeskeriak egitea.

Nahi duzun arte, adiskide.

P. KORTABARRIA